

Keuzedelen? Even spieken ...

Van: Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering
Datum: Juli 2018, herziene versie 5.0.
Contact: www.onderwijsenexaminering.nl / info@kennispuntmbo.nl

Dit spiekbriefje van het Kennispunt MBO Onderwijs & Examinering geeft in één oogopslag de karakteristieken van de keuzedelen weer. Uitgebreidere informatie over keuzedelen vindt u op www.onderwijsenexaminering.nl. Alle vastgestelde keuzedelen staan op [de website van de SBB](#).

Functie en type keuzedelen

Keuzedelen zijn vanaf 1 augustus 2016 een verplicht onderdeel van de opleiding en vormen een verrijking van de kwalificatie. door:

- verbreding,
- verdieping,
- bijdrage aan doorstroom naar een vervolgopleiding.

Bij uitzondering kan een entreeopleiding ook een remediërend keuzedeel hebben.

Een keuzedeel kan worden verzorgd als:

- begeleide onderwijstijd (bot), en/of,
- beroepspraktijkvorming (bpv), en/of,
- zelfstudie.

In het keuzedeel staat niet hoe de school dit moet uitvoeren. Dit bepaalt de school zelf.

Omvang keuzedeelverplichting per soort opleiding

Elke soort opleiding heeft een keuzedeelverplichting, bestaande uit één of meerdere keuzedelen. De totale studielast van de keuzedelen die deel uitmaken van een beroepsopleiding is ten minste:

- voor een entreeopleiding (niveau 1) : 240 klokuren,
- voor een basisberoepsopleiding (niveau 2) : 480 klokuren,
- voor een vakopleiding (niveau 3) : 720 klokuren,
- voor een middenkaderopleiding (niveau 4) : 720 klokuren,
of met toegestane studieduur langer dan drie jaar : 960 klokuren,
- voor een specialistenopleiding (niveau 4) : 240 klokuren.

Als een student versneld een opleiding doorloopt, of er juist langer over doet, bijvoorbeeld bij switchen van niveau, blijven de kwalificatie- en keuzedeel-eisen gelijk. De school kan de inhoud qua tijd wel sneller of langzamer aanbieden. Dit geldt zowel voor de kwalificatie als voor de keuzedelen. Bij overstappen naar een andere opleiding kan gebruik worden gemaakt van vrijstellingen.

Scholen hebben de mogelijkheid om een deel (240 klokuren) van de keuzedeelverplichting van de opleiding (behalve de entree- en specialistenopleiding) in te vullen in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

Aanbodverplichting en keuzemogelijkheid

Een keuzedeel is altijd gekoppeld aan één of meer kwalificaties. In het [keuzedelenregister van SBB](#) zijn alle vastgestelde keuzedelen opgenomen: in het register is te zien aan welke kwalificatie(s) een keuzedeel gekoppeld is.

De spelregels rondom de keuzedeelverplichting voor een school en een student:

- Een school kiest uit het keuzedelenregister van SBB keuzedelen die gekoppeld zijn aan de betreffende kwalificatie en neemt voldoende keuzedelen in het aanbod op, lettend op de keuzedeelverplichting per soort opleiding én de voorwaarde dat de student voldoende keuzemogelijkheid heeft om te kiezen uit het aanbod gekoppelde keuzedelen.
- De student kiest voor zijn/haar opleiding uit het schoolaanbod van keuzedelen (of uit de aangeboden configuraties).
- De student kan een verzoek aan de school doen om een niet-gekoppeld keuzedeel uit het aanbod van de school te volgen om te voldoen aan de keuzedeelverplichting. Voorwaarden zijn dat het keuzedeel niet ondoelmatig overlapt met de kwalificatie én de school de student (bijvoorbeeld roostertechnisch) in de gelegenheid kan stellen om het keuzedeel te volgen.
- Afspraken over bij de opleiding gekozen keuzedelen legt de school vast in de onderwijsovereenkomst.
- Het kiezen en vastleggen van keuzedelen kan bij aanvang of tijdens de opleiding. Bijvoorbeeld jaarlijks of voor de hele opleiding in één keer: de school kan er voor kiezen om het aanbod voor een cohort vast te leggen of jaarlijks het aanbod te aan te passen.

Examinering en diplomering

Vanaf 1 augustus 2016 geldt als aanvullende diplomavooraarde dat de student een examenresultaat moet hebben voor keuzedelen behorende bij de gevolgde kwalificatie.

- Het behalen van een keuzedeel is voor de startende cohorten tot en met 2019-2020 geen voorwaarde voor het behalen van het diploma. Wél moet iedere student examen doen voor het keuzedeel of de keuzedelen van de opleiding. Het examenresultaat (voldoende of onvoldoende) van elk door de student gevolgd keuzedeel, waarmee invulling wordt gegeven aan de keuzedeelverplichting, is een aanvullende diplomavooraarde.
- Behaalde keuzedelen vermeldt de school op het diploma. De examenresultaten voor behaalde en niet-behaalde keuzedelen vermeldt zij op de resultatenlijst bij het diploma.

Voor alle studenten die op 1 augustus 2020 starten met een nieuwe opleiding geldt dat de hoogte van de examenresultaten van keuzedelen wél meetelt bij het behalen van het diploma. Studenten die eerder zijn gestart met hun opleiding met keuzedelen, mogen de opleiding afmaken volgens de geldende regels bij de start van de opleiding. Er is een compensatieregeling afgesproken, zodat studenten de keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting met elkaar kunnen compenseren.

Voorstel voor nieuwe keuzedelen, aanpassing van koppelingen of koppelingen

Nieuwe keuzedelen worden ontwikkeld bij de SBB. Een school kan daarvoor het initiatief nemen, door in afstemming met bedrijven in de regio of instellingen voor vervolgonderwijs, voorstellen aan te dragen. Ook kunnen bij de SBB koppelverzoeken worden aangevraagd: reeds bestaande keuzedelen laten koppelen aan andere kwalificaties.

Wanneer een keuzedeel niet uitvoer- of examineerbaar blijkt, dan kan ook bij SBB een melding worden gedaan. Deze melding kan uitmonden in het aanpassen van het keuzedeel.